

Załącznik do uchwały NR XXXV/367/09
Rady Miejskiej w Gryfinie
z dnia 5 lutego 2009 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2009**

Gryfino styczeń 2009

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. MISJA PROGRAMU	4
2. INTERESARIUSZE PROGRAMU	4
3. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.....	4
4. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	4
5. KIERUNKI DZIAŁAŃ	5
5.1 Kierunki działań do celu szczegółowego 1	6
5.2 Kierunki działań do celu szczegółowego 2.....	7
5.3 Kierunki działań do celu szczegółowego 3.....	8
5.4 Kierunki działań do celu szczegółowego 4.....	10
5.5 Kierunki działań do celu szczegółowego 5.....	10
6. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	11
7. REALIZATORZY PROGRAMU	12
8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	12

WSTĘP

Samorząd gminy na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231, z późn. zmianami) jest odpowiedzialny za rozwiązywanie problemów alkoholowych w społeczności lokalnej.

W myśl art. 4¹ powyższej ustawy do zadań własnych gmin należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Władze gminy, podejmują corocznie w ramach realizacji przyjmowanego programu różnego rodzaju działania mające na celu zahamowanie tendencji wzrostowej tych zjawisk i zminimalizowanie ich skutków, zwłaszcza tych, które prowadzą do destrukcji rodziny. Podejmowany rokrocznie nowy, ale zasadniczo nieodbiegający w swej formie i treści od poprzednich program warunkuje w dużym stopniu jego skuteczność. Działania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych są działaniami długofalowymi, chociaż wiele

osób chciałoby by pewne problemy były rozwiązane natychmiast. Jednak specyfika tej problematyki uniemożliwiają szybkie rozwiązania.

W związku z powyższym istnieje potrzeba podjęcia w oparciu o dotychczasowe i tworzone zasoby instytucjonalne dalszych określonych, systemowych działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów istniejących problemów alkoholowych i zapobiegania powstawaniu nowych. Celowi temu służy właśnie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. MISJA PROGRAMU

Promocja zdrowego stylu życia i alternatywnego sposobu spędzania czasu wolnego.

2. INTERESARIUSZE PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych swym zasięgiem obejmuje wiele grup docelowych. W części profilaktycznej jest to ogół społeczeństwa, ale przede wszystkim dzieci i młodzież, w tym młodzież z grup ryzyka. W części dotyczącej leczenia program adresowany jest do osób używających alkohol w sposób szkodliwy i uzależnionych od niego a także do osób żyjących w otoczeniu uzależnionego. Jednak obok beneficjentów programu istnieją także jego przeciwnicy, do których z pewnością można zaliczyć, właścicieli pubów i klubów, właścicieli punktów sprzedaży alkoholu oraz samych uzależnionych. W realizacji Programu udział wezmą także niżej wymienieni partnerzy: Urząd Miasta i Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gryfiński Dom Kultury, Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejska, Policja, placówki oświatowe, kluby sportowe, lokalne media i inni.

3. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych oraz ograniczanie związanych z tym problemów społecznych.

4. CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

5. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania różnorodnych zachowań ryzykownych dla zdrowia. W związku z tym w profilaktyce tych zachowań zasadnym jest tworzenie programów edukacyjnych dotyczących różnych rodzajów środków uzależniających (alkohol, tytoń, narkotyki) oraz łączenie różnorodnych działań podejmowanych wobec tej populacji. Warto jednak podkreślić, że alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży, a piwo najczęściej spożywanym napojem alkoholowym. Przy planowaniu programów profilaktycznych należy, zatem zwracać uwagę, aby nie koncentrowały się one wyłącznie na osłabieniu czynników ryzyka, lecz również na wspieraniu głównych czynników chroniących (zwłaszcza kształtowaniu silnej więzi rodzinnej, rozwijaniu zainteresowania nauką szkolną, wzmacnianiu gotowości do respektowania norm i wartości, a także wspieraniu praktyk religijnych).

Ze względu na różne miejsca, w których prowadzi się działania profilaktyczne, należy wymienić podstawowe środowiska oddziaływań profilaktycznych:

- » szkoła,
- » rodzina,
- » społeczność lokalna,

Skuteczna profilaktyka powinna oddziaływać na wszystkie cztery środowiska. W praktyce jednak najbardziej dostępnym środowiskiem jest szkoła. Znacznie trudniej dotrzeć z profilaktyką do rodziny. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż rodziców można jedynie inspirować, zachęcać do działań profilaktycznych, jednak tylko od nich zależy, czy skorzystają z zachęty i wsparcia. Trzecim obszarem oddziaływań profilaktycznych jest społeczność lokalna, czyli najbliższe otoczenie dzieci i młodzieży. Należy pamiętać o tym,

iż najlepszy nawet program profilaktyczny prowadzony w szkole może przynieść dużo mniejsze efekty, gdy nie towarzyszą mu inne działania, np.: zmierzające do ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim (skuteczna i konsekwentna kontrola punktów sprzedaży).

5.1 Kierunki działań do celu szczegółowego 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- ◆ umożliwienie osobom uzależnionym od alkoholu uczestnictwa w programach terapeutycznych i współdziałanie w tym celu z placówką leczenia odwykowego poprzez udział w finansowaniu świadczeń terapeutycznych (nie objętych finansowaniem przez Narodowy Fundusz Zdrowia) dla osób uzależnionych od alkoholu – mieszkańców miasta i gminy Gryfino,

- ◆ finansowanie zajęć terapeutycznych i pozaterapeutycznych dla młodzieży i ich rodziców/opiekunów prowadzonych w ramach programu leczniczego (nie objętych finansowaniem przez Narodowy Fundusz Zdrowia)

- ◆ prowadzenie zajęć motywacyjno – korekcyjnych dla mieszkańców Domów Pomocy Społecznej znajdujących się na terenie Gminy Gryfino

- ◆ dofinansowanie wspierania nauki języka migowego przez specjalistów psychoterapii uzależnień w celu możliwości korzystania z terapii uzależnienia i współuzależnienia dla osób z uszkodzonym słuchem

- ◆ dofinansowanie dodatkowych szkoleń kadry terapeutycznej, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych oraz innych osób zajmujących się pomocą uzależnionym i współuzależnionym,

- ◆ wdrażanie nowoczesnych metod terapeutycznych.

- ◆ doposażenie placówki leczenia odwykowego w sprzęt i materiały niezbędne do prowadzenia terapii,

- ◆ zapewnienie większego udziału zakładów opieki zdrowotnej w zakresie diagnozowania osób nadużywających alkoholu i uzależnionych oraz w zakresie prowadzenia działalności informacyjnej skierowanej do pacjentów,

- ◆ finansowanie przeprowadzania badań przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu: lekarza psychiatrę i psychologa

5.2 Kierunki działań do celu szczegółowego 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

- ◆ prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w tym:
 - adaptacja i wyposażenie pomieszczeń Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz wydatki eksploatacyjne,
 - finansowanie prowadzonych konsultacji specjalistycznych (psycholog, pedagog, prawnik, itp.),
 - finansowanie dwóch etatów osób realizujących Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - prowadzenie dyżurów telefonicznych oraz telefonicznych konsultacji specjalistycznych.
 - szkolenie pracowników Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom przemocy w rodzinie oraz innym patologiom społecznym.
 - zakup materiałów informacyjnych i edukacyjnych na potrzeby Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.
- ◆ zapewnienie osobom współuzależnionym i innym członkom rodziny uzależnionego możliwości udziału w programach terapeutycznych i współdziałanie w tym zakresie z placówką odwykową lub innym podmiotem prowadzącym ww. programy poprzez udział w finansowaniu świadczeń terapeutycznych dla osób współuzależnionych i Dorosłych Dzieci Alkoholików
- ◆ organizowanie i/lub finansowanie dla rodzin z problemem alkoholowym i/lub problemem przemocy obozów terapeutycznych prowadzonych według określonego programu terapeutycznego mającego na celu poprawę funkcjonowania rodziny z ww. problemem
- ◆ zapewnienie funkcjonowania istniejących świetlic socjoterapeutycznych i innych placówek opiekuńczo – wychowawczych realizujących program socjoterapeutyczny, podejmujących działania na rzecz dożywiania dzieci
- ◆ finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym
- ◆ dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2009

socjoterapeutycznych organizowanych dla pedagogów, psychologów, nauczycieli, którzy są zatrudnieni w tego typu placówkach

- ♦ organizowanie i/lub finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.

- ♦ prowadzenie w środowisku lokalnym badań dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie

- ♦ prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych w przedmiotowej dziedzinie m.in. poprzez organizowanie spotkań, konferencji i kampanii poświęconych tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie

5.3 Kierunki działań do celu szczegółowego 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- ♦ prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych działań z zakresu profilaktyki m.in. poprzez:

- realizowanie edukacyjnych programów i spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy,

- realizowanie innych działań mających na celu m.in. promocję zdrowego stylu życia i zapewnienie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, w tym organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży oraz podejmowanie,

- organizowanie innych oddziaływań, np.: kampanii edukacyjnych, dyskusji, pogadanek, warsztatów, konkursów dotyczących szkodliwości nadużywania alkoholu, wskazania zdrowego stylu życia, itp.

- ♦ inicjowanie i wspieranie różnorodnych form kształcenia w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów szkolnych i wychowawców.

- ♦ podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych

- ♦ wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych,

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2009

♦ wspieranie rozwoju i działalności wolontariatu poprzez organizowanie i/lub finansowanie warsztatów, szkoleń pogłębiających wiedzę i umiejętności z zakresu profilaktyki problemowej i promocji zdrowia,

♦ systematyczne prowadzenie edukacji społeczności lokalnej zmierzającej do zmiany postaw społecznych w szczególności poprzez:

- tworzenie sieci punktów z informacjami o ofercie pomocy na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych /tablice informacyjne/

- prowadzenie medialnego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych

- prowadzenie lokalnych i regionalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych z wykorzystaniem ulotek, broszur i materiałów o tematyce alkoholowej

- angażowanie w samorządowe działania edukacyjne i informacyjne lokalnych i regionalnych autorytetów społecznych w celu większej skuteczności oddziaływań

- budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także w ramach porozumień z innymi samorządami lokalnymi

- wspieranie edukacji społeczności lokalnej poprzez prenumeratę specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji

- produkcja lub zakup i dystrybucja wśród adresatów materiałów edukacyjnych: broszur, plakatów, ulotek z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi dotyczącymi problematyki alkoholowej oraz gadżetów profilaktycznych,

- współudział w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy

♦ monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie badań i sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych na różnych płaszczyznach,

♦ podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

♦ współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami i innymi podmiotami celem promocji i propagowania trzeźwego stylu życia

♦ prowadzenie lokalnych i regionalnych kampanii edukacyjnych związanych z zagrożeniem nietrzeźwości kierowców

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2009

- ◆ współpraca z policją w celu zwiększenia liczby kontroli kierowców pod względem trzeźwości
- ◆ inicjowanie działań na rzecz systematycznego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy policji i straży miejskiej w sytuacjach spożywania alkoholu w miejscach publicznych
- ◆ wdrożenie wspólnie z policją i strażą miejską na terenie kąpielisk działań, które zmniejszają zjawisko spożywania napojów alkoholowych na terenie kąpielisk

5.4 Kierunki działań do celu szczegółowego 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- ◆ wspieranie materialne, edukacyjne i lokalowe podmiotów zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych i działających na rzecz mieszkańców miasta i gminy Gryfino
- ◆ współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami i innymi podmiotami poprzez przekazywanie im zadań do realizacji wynikających z niniejszego programu
- ◆ nawiązanie współpracy z izbą wytrzeźwień celem wspólnego podejmowania działań zmierzających do rozwiązywania problemów alkoholowych
- ◆ finansowanie realizowanych dodatkowych programów skierowanych do osób zatrzymanych w izbie wytrzeźwień,
- ◆ dofinansowanie zajęć terapeutycznych odbywających się w trakcie obozów organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie, treningów umiejętności społecznych i programów pomocy psychologicznej realizowanych w klubach abstynenta,
- ◆ wspieranie działań podejmowanych przez stowarzyszenia abstynenckie na rzecz promowania abstynencji i trzeźwego stylu życia.

5.5 Kierunki działań do celu szczegółowego 5.

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadaniem własnym gminy jest podejmowanie działań w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zakazu reklamy napojów alkoholowych /art. 13¹ / oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw /art. 15/ oraz

występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Metodami realizacji powyższych zadań są:

◆ kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania przepisów ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm./ przez upoważnionych pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie, funkcjonariuszy Straży Miejskiej oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

◆ występowanie w uzasadnionych przypadkach przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w ww. sprawach

6. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana została na podstawie art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- a) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- b) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- c) opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy
- d) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych

8.1 Rada Miejska ustala zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

a) za udział w posiedzeniach całej Komisji oraz pracach zespołów problemowych Komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości ¼ diety sołtysa biorącego udział w sesji Rady Miejskiej Gryfino.

7. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy do Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania programu będące w kompetencjach jednostek samorządu terytorialnego są finansowane ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez prowadzących tę sprzedaż przedsiębiorców oraz dodatkowo w miarę możliwości z innych środków własnych Gminy.

Zadania realizowane w ramach niniejszego Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych, a także darowizn, zapisów i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych